

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:727

av Rasmus Ling och Emma Hult (båda MP)

Rörligare bostadsmarknad – ett viktigt steg mot bättre utnyttjande av dagens bostadsbestånd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur ökad rörlighet på bostadsmarknaden kan främjas, hur beskattningen på olika boendeformer kan göras mer rättvis samt hur hushållens skuldsättning kan dämpas, och tillkännager detta för regeringen.

Byggande sker, men flyttkedjor måste skapas

Regeringen har presenterat skarpa förslag för att komma igång med byggande av fler små, billiga och energieffektiva lägenheter. Det är av avgörande betydelse för såväl Sverige i stort som för alla enskilda som söker efter en bostad. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg, att om vi ska lösa bostadsbristen så är det kanske än viktigare att vi ser över hur vi kan öka rörligheten på bostadsmarknaden, det som kallas flyttkedjor. Sverige har bland de största boytorna per invånare i EU. Det bör vara centralt för en regering som vill lösa bostadskrisen att se över hur vi kan få igång flyttkedjorna för att nyttja det befintliga beståndet på bästa sätt.

Fyrstegsprincipen inom infrastruktur

Inom infrastrukturplaneringen så utgår man från något som kallas fyrstegsprincipen. Den går ut på att i första hand effektivisera och utnyttja det befintliga systemet, och först i fjärde hand bygga nytt. Vi behöver anamma det tänket också inom bostadspolitik, även om det naturligtvis skiljer sig mellan en egen bostad och infrastruktur.

Förmånliga villkor för ägande av egen bostad

I dagens Sverige lönar det sig på många sätt att äga sin bostad framför att hyra den, och det finns också skattemässiga incitament som gör det förmånligt att bo större än vad som behövs. Detta samtidigt som andra lever i trångboddhet, eller i tillfälliga och osäkra former i letandet efter en egen bostad.

När fastighetsskatten avskaffades 2007, så höjdes samtidigt reavinstskatten för den som säljer sin bostad. Konsekvensen blev att rörligheten minskade ännu mer än tidigare. Det är oroande att frågan om rörlighet på bostadsmarknaden inte förs livligare, då det är en avgörande fråga för att komma tillrätta med bostadskrisen.

Bibehållet ränteavdrag trots avskaffad fastighetsskatt

Samtidigt som fastighetsskatten avskaffades så bibehölls ränteavdraget, vilket gör att den som köpt en lägenhet eller ett hus får dra av en stor del av kostnaden för lånet. Staten subventionerar det ägda boendet och vi skulle behöva en jämnare fördelning av beskattningen av alla bostadsformer. Den som egentligen skulle kunna tänka sig att sälja sin villa och flytta till en hyresrätt, förlorar skattemässigt på detta i förhållande till att bo kvar, på grund av ränteavdraget. Skattesystemet skapar därmed en inlåsnings effekt och minskad rörlighet.

Vi menar därför att regeringen bör tillsätta en utredning som ser över hur rörligheten på bostadsmarknaden kan öka. Den bör få ett brett mandat att se över den totala beskattnings- och subventions bilden på bostadsmarknaden, t.ex. ränteavdrag som reavinstskatten. Den bör givetvis beakta fördelningspolitiska effekter av olika förslag, och göra konsekvensbeskrivningar kring vad olika åtgärder kan tänkas innebära i ett mer effektivt utnyttjande av systemet. En målsättning bör vara att det inte ska råda obalans mellan olika bostadsformer vad gäller beskattning och subventioner, och att en ökad rörlighet i bostadsbeståndet ska främjas.

Hushållens skuldsättning

De senaste åren har vi sett en oerhört stor prisuppgång på bostadsmarknaden, på i storleksordningen 40 % de senaste tre åren. Detta är en risk för såväl enskilda hushåll som för samhällsekonomin, och som det finns starka skäl att föreslå åtgärder mot. En bred riksdagsmajoritet har ställt sig bakom ett förtydligande av Finansinspektionens mandat att införa amorteringskrav. Men många bedömare, inte minst Riksbanken, menar att det är otillräckligt. Framförallt pekar Riksbanken på en successiv utfasning av ränteavdraget som en bärande del. Detta borde en ansvarsfull riksdagsmajoritet på samma sätt kunna ställa sig bakom.

Riksdagen bör därför ställa sig bakom vad som anförs i motionen, om att en utredning bör tillsättas för att se över hur ökad rörlighet på bostadsmarknaden kan främjas, och hur beskattningen på olika boendeformer kan göras mer rättvis, samt hur hushållens skuldsättning kan dämpas, och tillkännage det för regeringen som sin mening

Rasmus Ling (MP)

Emma Hult (MP)